

Sygn. akt I C 257/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 lipca 2018 r.

Sąd Rejonowy w Toruniu I Wydział Cywilny w składzie następującym

Przewodniczący SSR Magdalena Glinkiewicz

Protokolant st. sekr. sąd. Bożena Czajkowska

Po rozpoznaniu w dniu 4 lipca 2018 r. w Toruniu.

sprawy z

E. T.

przeciwko:

(...) S.A. w W.

o:

zapłatę

orzeka:

I. zasądza od pozwanego (...) S.A. w W. na rzecz powódki E. T. kwotę 54.000 zł (pięćdziesiąt cztery tysiące złotych) z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 12 października 2017r. do dnia zapłaty;

II. zasądza od pozwanego na rzecz powódki kwotę 6.417 zł (sześć tysięcy czterysta siedemnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu;

III. nakazuje pobrać od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Toruniu kwotę 1.700 zł (tysiąc siedemset złotych) tytułem części opłaty od pozwu, od uiszczenia której powódka była zwolniona.

Sygn. akt I C 257/18

UZASADNIENIE

E. T. wniosła o zasądzenie od pozwanego (...) S.A. w W. kwoty 54.000 zł wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia 12 października 2017 r. do dnia zapłaty tytułem zadośćuczynienia oraz o zasądzenie kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

W uzasadnieniu powódka wskazała, iż w dniu 7 stycznia 2000 r. doszło do wypadku drogowego w wyniku, którego śmierć poniosła jej siostra B. T.. Zaznaczyła, iż pozwany decyzją z dnia 11 października 2017 r. przyznał jej kwotę 6.000 zł tytułem zadośćuczynienia. Podniosła, iż śmierć siostry była dla nie traumatycznym przeżyciem, Podkreśliła, iż były bardzo żyte i łączyły je silne więzi. Dodała, iż razem mieszkały przez okres 18 lat aż do chwili śmierci siostry. Podała, iż do chwili obecnej bardzo przeżywa utratę siostry i nie może pogodzić się z jej śmiercią.

Postanowieniem z dnia 21 marca 2018 r. Sąd Rejonowy w Toruniu zwolnił powódkę od kosztów sądowych ponad kwotę 1.000 zł, oddalając wniosek w pozostałym zakresie

W odpowiedzi na pozew pozwany wniósł o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Pozwany wskazał, iż zadośćuczynienie za krzywdę w oparciu o art. 448 k.c. w stosunku do zdarzeń do których doszło przed dniem 3 sierpnia 2008 r. przysługuje jedynie osobom najbliższym z którymi łączyły je szczególne więzi. Zdaniem pozwanego powódka nie wykazała podstaw do zasądzenia dodatkowej kwoty zadośćuczynienia. Powódka funkcjonuje obecnie w społeczeństwie w sposób prawidłowy, żaloba po śmierci siostry przebiegła w sposób niepowikłany.

W kolejnym piśmie powódka podtrzymała swoje żądania i twierdzenia. Podkreśliła, iż z siostrą łączyła ją szczególna więź. Przez całe życie mieszkały wspólnie, razem dorastały. Podkreśliła, iż najpierw przez 20 lat mieszkały wspólnie w domu rodzinnym, wspólnie podjęły decyzję o wyprowadzce do T., gdzie razem mieszkały przez następne 18 lat. Podkreśliła, iż razem spędzały wolny czas, były dla siebie wsparciem.

Sąd ustalił, co następuje:

Dnia 7 stycznia 2000 r. w wypadku samochodowym śmierć poniosła B. T., siostra E. T..

Bezsporne.

Sprawca wypadku posiadał obowiązkowe ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych w (...) S.A. w W..

Bezsporne.

E. T. miała 7-mioło rodzeństwa. Z B. T. łączyła ją jednak najsilniejsza więź. Siostra była od niej 2 lata starsza. Wspólnie dorastały. Przez 20 lat mieszkały razem z domu rodzinnym. Razem pracowały w jednym zakładzie i mieszkały w hotelu pracowniczym. Następnie do chwili śmierci B. T. wspólnie zamieszkiwały w mieszkaniu. Siostry razem pracowały, mieszkały i wspólnie spędzały wolny czas, razem jeździły do domu rodzinnego. Były dla siebie nawzajem wsparciem.

Dowód: zeznania świadka E. S. z 4.07.2018 r. 00:06:14-00:17:32;

zeznani świadka D. Z. z 4.07.2018 r. 00:17:32-00:28:49;

zeznania powódki E. T. z 4.07.2018 r. 00:30:33-00:47:05

W chwili śmierci siostry E. T. nie miał partnera życiowego. Śmierć siostry była dla niej silnym przeżyciem emocjonalnym. Nie mogła funkcjonować, pozostawała na zwolnieniu lekarskim i przyjmowała leki. Rodzina i przyjaciele byli dla niej wsparciem.

Dowód: zeznania świadka E. S. z 4.07.2018 r. 00:06:14-00:17:32;

zeznani świadka D. Z. z 4.07.2018 r. 00:17:32-00:28:49;

zeznania powódki E. T. z 4.07.2018 r. 00:30:33-00:47:05

Do chwili obecnej E. T. nie może pogodzić się ze śmiercią siostry. Odwiedza jej grób i często o niej myśli.

Dowód: zeznania powódki E. T. z 4.07.2018 r. 00:30:33-00:47:05

Po 4 latach od śmierci siostry E. T. urodziła syna.

Dowód: zeznania powódki E. T. z 4.07.2018 r. 00:30:33-00:47:05

Pismem z dnia 19 września 2017 r. E. T. wezwała (...) S.A. do zapłaty zadośćuczynienia za śmierć siostry. Decyzją z dnia 11 października 2017 r. ubezpieczyciel wypłacił jej kwotę 6.000 zł.

Dowód: wezwanie z dnia 19./09.2017 r. k. 22-23;

Decyzja z 11.10.2017 r. k. 24-25

Sąd zważył, co następuje:

Stan faktyczny niniejszej sprawy Sąd ustalił na podstawie okoliczności bezspornych, dokumentów przedłożonych przez strony, oraz zeznań świadków i przesłuchania powódki .

Sąd w pełni dał wiarę dowodom w postaci dokumentów zgromadzonych w toku procesu albowiem były kompletne i jasne, wraz z pozostałymi dowodami obrazowały dokładny stan faktyczny sprawy. Ich prawdziwość nie budziła, w ocenie Sądu, jakichkolwiek wątpliwości. Co więcej wiarygodność i autentyczność przedłożonych dokumentów, nie była kwestionowana.

Za wiarygodne Sąd uznał zeznania złożone przez świadków E. S. i D. Z. gdyż były one jasne, spójne i zgodne z zebrany materiał dowodowy

Sąd nie znalazł podstaw do podważenia zeznań złożonych przez powódkę.

Bezspornym w przedmiotowej sprawie było, że doszło do zdarzenia drogowego, w wyniku którego śmierć poniosła siostra powódki, jak również że sprawca tego zdarzenia posiadał obowiązkowe ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych u pozwanego. Istota sporu w niniejszej sprawie sprowadzała się natomiast do udzielenia odpowiedzi na pytanie, czy istniały podstawy do żądania zadośćuczynienia za śmierć osoby najbliższej na podstawie art. 448 k.c. w zw. z art. 24 k.c., a jeżeli tak to, czy istniała pomiędzy powódką a zmarłą więź, którą można byłoby kwalifikować jako dobro osobiste w rozumieniu art. 24 k.c.

Sąd Rejonowy uznał, mając na względzie zebrany w sprawie materiał dowodowy oraz obowiązujące normy prawa i dorobek orzecznictwa w zakresie ich wykładni, że na tak postawione pytanie należy udzielić odpowiedzi pozytywnej.

W tym miejscu podkreślić należy, że do powstania szkody doszło przed przywróceniem na grunt prawa polskiego instytucji zadośćuczynienia za śmierć osoby najbliższej w związku z wprowadzeniem do kodeksu cywilnego art. 446 § 4 k.c., co miało miejsce 3 sierpnia 2008 r. W dacie śmierci siostry powódki tj. 7 stycznia 2000 r. brak było unormowania, które przyznawało roszczenie o zapłatę zadośćuczynienia za śmierć osoby najbliższej.

Liczne jednak orzeczenia Sądu Najwyższego w tym zakresie, wskazują na utrwalony pogląd, iż najbliższemu członkowi rodziny zmarłego przysługuje na podstawie art. 448 k.c. w zw. z art. 24 k.c. zadośćuczynienie pieniężne za doznaną krzywdę, gdy śmierć nastąpiła na skutek deliktu, który miał miejsce przed dniem 3 sierpnia 2008r. (por. wyrok z dn. 14.01.2010 r., IV CSK 307/09, OSP 2011, nr 2 , poz. 15.; uchwała z dn. 22.10.2010 r. III CZP 76/10, Biul. SN 2010 r., nr 10, poz 11; wyrok z dn. 10.11.2010 r. II CSK 248,10; wyrok z dn. 11.05.2011 r. I CSK 621/10; uchwała z dn. 13.07.2011 r., III CZP 32/11, OSNC 2012 r., nr 1, poz. 10; wyrok z dn. 15.03.2012 r., CSK 314/11).

W uzasadnieniach tych orzeczeń Sąd Najwyższy wskazywał, że katalog dóbr osobistych, do którego odwołuje się art. 23 k.c. ma charakter otwarty. Przepis ten wymienia dobra osobiste człowieka pozostające pod ochroną prawa cywilnego w sposób przykładowy, uwzględniając te dobra które w praktyce mogą być najczęściej przedmiotem naruszeń. Nie budzi wątpliwości, że przedmiot ochrony oparty na podstawie art. 23 i 24 k.c. jest znacznie szerszy i obejmuje ochronę wszelkich dóbr osobistych, rozumianych jako wartości niematerialne związane z istnieniem i funkcjonowaniem podmiotów prawa cywilnego, które w życiu społecznym uznaje się za doniosłe i zasługujące z tego względu na ochronę. Sąd Najwyższy podkreślał przy tym doniosłą rolę więzi rodzinnych, zapewniających członkom rodziny m.in. poczucie stabilności, wzajemne wsparcie obejmujące sferę materialną i niematerialną, i stąd wywodził, iż z uwagi na potrzebę ochrony prawa do życia rodzinnego w konkretnym stanie faktycznym spowodowanie śmierci osoby bliskiej może zatem stanowić naruszenie dóbr osobistych członków jej rodziny i uzasadniać przyznanie im zadośćuczynienia na podstawie art. 448 k.c. Odnośnie wzajemnej relacji przepisów art. 446 § 4 k.c. i oraz art.

448 k.c., przyjęto natomiast, że dodanie tego drugiego było wyrazem woli ustawodawcy zarówno potwierdzenia dopuszczalności dochodzenia zadośćuczynienia na gruncie obowiązujących przed jego wejściem w życie przepisów, jak i ograniczenie kręgu osób uprawnionych do zadośćuczynienia do najbliższych członków rodziny. Skutkiem nowelizacji jest możliwość dochodzenia przez nich tego roszczenia obecnie zarówno na podstawie art. 446 § 4 k.c., jak i art. 448 k.c., z tym, że na podstawie pierwszego z tych przepisów jest to prostsze z uwagi na ułatwienia dowodowe.

Stanowisko, że także na gruncie do stanu prawnego sprzed 3 sierpnia 2008 r. można było również przyznać osobom najbliższym zmarłego zadośćuczynienie pieniężne na podstawie art. 448 k.c. zostało również zaakceptowane w szeregu orzeczeniach Sądów Apelacyjnych (uzasad. Wyroku SA w Łodzi z dn.14.04.2010 r., I ACa 178/10 (nie publ.); wyrok SA we Wrocławiu z dn. 10.02.2012 r., I ACa 1380/11, Legalis nr 731210; wyrok SA w Lublinie z dn. 20.04. 2011 r. I Aca 104/11 (nie publ.); wyrok SA w Lublinie z dn. 24.08.2011 r. , I ACa 295/11 (nie publ.), wyrok SA w Lublinie z dn. 21.05.2013 r., I ACa 104/13; wyrok SA w Gdańsku z dn. 8.05.2013 r. I ACa 144/13; wyrok SA w Łodzi z dn. 10.06.2013 r. I ACa 94/13; wyrok SA w Łodzi z dn. 21.02.2013 r. I ACa 525/12; wyrok SA w Łodzi z dn.06.06.2013 r. I ACa 63/13; wyrok SA w Szczecinie z dn. 14.03.2013 r. I ACa 835/12; wyrok SA w Gdańsku z dn. 06.03.2013 r. I ACa 769/12; wyrok SA w Poznaniu z dn. 27.02.2013 r. I ACa 65/13; wyrok SA w Białymstoku z dn. 27.02.2013 r. I ACa 864/12; wyrok SA w Białymstoku z dn. 20.02.2013 r. I ACa 364/12; wyrok SA w Białymstoku z dn. 15.02.2013 r. I ACa 839/12; wyrok SA w Poznaniu z dn. 13.02.2013 r. I ACa 1221/12; wyrok SA w Katowicach z dn. 07.02.2013 r. I ACa 992/12).

Niemniej jednak nie każdą więź rodzinną niejako automatycznie należy zaliczyć do katalogu dóbr osobistych, lecz jedynie taką, której zerwanie powoduje ból, cierpienie, rodzi poczucie krzywdy. Osoba dochodząca roszczenia na podstawie art. 448 k.c. powinna zatem wykazać istnienie tego rodzaju więzi, stanowiącej jej dobro osobiste podlegające ochronie.

W ocenie Sądu, powódka sprostala ciężącemu na niej obowiązкови i wykazała, że łączyła ją z siostrą silna więź emocjonalna. Z zebranego w sprawie materiału dowodowego wynikało, że powódka miała ze zmarłą bliski i silny kontakt. Powódka mieszkała z siostrą do chwili jej śmierci. Najpierw przez 20 lat mieszkały w domu rodzinnym. Następnie po przeprowadzce siostry powódka przyjechała za nią do T.. Siostry razem pracowały w jednym zakładzie, razem mieszkały początkowo w hotelu pracowniczym, później w mieszkaniu zakupionym na kredyt, które wspólnie spłacały. Razem spędzały również wolny czas i były dla siebie wsparciem. Podkreślić należy, iż powódka miała liczne rodzeństwo jednak najsilniejsza więź i bliskość łączyła ją ze zmarłą B. T.. Powódka bardziej przeżyła śmierć siostry niż późniejsza śmierć rodziców.

Z uwagi na fakt, iż powódka wywodziła swe roszczenie z art. 24 k.c. w zw. z art. 448 k.c. nie było konieczne wykazywani wstrząsu psychicznego prowadzącego do rozstroju zdrowia, lecz jedynie krzywdy w postaci cierpien psychicznych i fizycznych. W ocenie Sądu, ogół wskazywanych okoliczności wskazuje na silną więź emocjonalną między nią a siostrą i na cierpienia psychiczne związane z jej śmiercią .

W oparciu o powołane przepisy kompensacie podlega doznana krzywda, a więc w szczególności cierpienie, ból i poczucie osamotnienia po śmierci najbliższego członka rodziny. Przyznanie zadośćuczynienia pieniężnego ma na celu zrekompensować krzywdę za naruszenie prawa do życia w rodzinie i ból spowodowany utratą najbliższej osoby (por. wyrok SA w Lublinie z dn. 07.07.2009 r., II AKa 44/09, LEX nr 523973). Zadośćuczynienie ma charakter kompensacyjny i tym samym jego wysokość musi przedstawiać ekonomicznie odczuwalna wartość. Wysokość ta nie może być jednak nadmierna w stosunku do doznanej krzywdy i aktualnych stosunków majątkowych społeczeństwa, a więc powinna być utrzymana w rozsądnych granicach wyrok SN z dn. 26.02.1962 r., 4 CR 902/61, OSNCP 1963, nr 5, poz. 107; wyrok SN z dn. 24.06.1965 r., I PR 203/65, OSPiKA 1966, poz. 92; wyrok SN z dn. 22.03. (...), IV CR 79/78, Monitor Prawniczy- Zestawienie Tez (...) str. 469). W ocenie sądu przy ustalaniu wysokości zadośćuczynienia należy także uwzględnić indywidualne właściwości i subiektywne odczucia osoby pokrzywdzonej (por. SN w wyroku z dn. 1905.1998 r., II CKN 756/97, niepubl.).

Zadośćuczynienie ma na celu przede wszystkim złagodzenie cierpień, ale jego wysokość nie może być dowolna, ściśle musi uwzględniać stopień doznanej krzywdy. Winna być ona odpowiednia. Jest to rekompensata za całą krzywdę i przyznaje się ją jednorazowo (por. wyrok SA w Poznaniu z dn. 08.02.2006 r. , I ACa 1131/05, LEX nr 194522).

W niniejszej sprawie nie budziło żadnych wątpliwości, że powódka była silnie związana emocjonalnie ze swoją siostrą i jej śmierć była dla niej bolesnym doznaniem. Podkreślić należy jednak, iż w chwili śmierci powódka nie miała żadnego partnera życiowego. Dopiero po 4 latach od śmierci siostry urodziła syna. Do chwili obecnej nie może się pogodzić z odejściem siostry. Nadal ją często wspomina i odwiedza jej grób. Przyznała, iż śmierć rodziców nie była dla niej tak traumatyczna jak śmierć siostry.

W ocenie Sądu powódka wykazała, że śmierć siostry faktycznie stała się dla niej źródłem negatywnych przeżyć psychicznych uzasadniających przyznanie jej zadośćuczynienia. Powódka udowodniła wszystkie przesłanki uzasadniające odpowiedzialność pozwanego, w tym udowodniła poniesioną krzywdę i jej rozmiar. W ocenie Sądu, łączna kwota 60.000 zł zadośćuczynienia w pełni zrekompensuje powódce doznaną szkodę i jednocześnie nie doprowadzi do jej wzbogacenia.

Mając na uwadze, iż pozwany wypłacił powódce kwotę 6.000 zł zasądzeniu podlegała kwota 54.000 zł.

Reasumując Sąd na podstawie art. art. 448 k.c. w zw. z art. 24 k.c. orzekł jak w pkt I sentencji wyroku.

O odsetkach orzeczono na podstawie art. 481§ 1 k.c.

O kosztach Sąd orzekł zgodnie z art. 98 k.p.c. z którego wynika zasada odpowiedzialności za wynik procesu. Zgodnie z jej treścią strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony. W przedmiotowej sprawie na koszty procesu złożyły się: część opłaty od pozwu 1.000 zł, opłata od pełnomocnictwa 17,00 zł oraz koszty zastępstwa procesowego w kwocie 5.400 zł.

Zgodnie z art. 113 ust 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych z dnia 28 lipca 2005 roku (Dz. U. Nr 167, poz 1398 z późn. zm.) Sąd nakazał pobrać od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa kwotę 1.700 zł tytułem części nieuiszczonej opłaty od pozwu. Powódka została zwolniona od zapłaty opłaty od pozwu w wysokości 1.700 zł. Pozwany przegrał sprawę zatem został obciążony nieuiszczonymi kosztami sądowymi.